

מראי מקומות - פסחים

פה:

רובו ככולו, לפי שאין זה חלות דין שחל על האבה, אלא הוא מעשה הפוסל בכל מקצת היוצא, ולכך צריך יציאה ממש.

ד. וכן לתפלה

פירש רש"י, העומד מן האגף ולפנים מצטרף לעשרה, והעומד חוץ לפתח אין מצטרף. והקשו התוספות, שבסוטה (לח): מבואר שאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת, ובעירובין (צב): משמע שלענין צירוף עשרה מחיצה מפסקת. ולכן פירשו שמדובר לענין לענות קדושה או יהא שמיה רבא, שנחלקו האם מחיצה מפסקת לענין זה, כיון דהוא דבר הצריך עשרה. והמאירי הביא מחכמי הדורות, שמה שסובר רבי יהושע שאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת, היינו בעומד כנגד הפתח בחצר שלפני הבית, כדין ב' חבורות האוכלות בבית אחד ורואין אלו את אלו שמצטרפין, שלדעת רב הפתח מפסיק ואין זה כשתי חבורות בבית אחד, ואילו לרבי יהושע כיון שדיורי הבית בחצר כבית אחד הוא, וכל שרואין אלו את אלו מצטרפין, ועל לזה אמר שאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת.

ה. מפני מה לא נתקדשה שער נקנור וכו'

העיר המקדש דוד (סי' ל"ח אות ג), שאפילו אם יתקדש שער נקנור, יכולים לעמוד חוץ לשער נקנור, ויכניסו בהונותיהן לתוך השער. וביאר לפי דברי רש"י (סוטה ח), שהטעם שמעמידים הסוטות והמצורעין בשער נקנור הוא משום דכתיב לפני ד', והוא הפתח שבו דרך כניסה ויציאה לכל באי עזרה. ולפי זה יש לומר שצריך לעמוד שם בתוך הפתח דוקא.

א. המוציא בשר פסח מחבורה לחבורה אינו חייב עד שיניח

כתב הצ"ח שמה שאמרו שאינו חייב עד שיניח, זהו רק לגבי החיוב, אבל לענין פסול יוצא, תיכף שיצא חוץ לחבורה או מהבית, הוא נפסל גם קודם שהניח. ותמה עליו המנחת חינוך (מצוה ט"ו אות ט"ו), שהרי הדין שקדשים נפסלו כשיצאו חוץ למחיצתן הוא דוקא כשהתורה קבעה מחיצה לאכילת הקדשים, אבל בפסח שלא מצינו שקבעה תורה מחיצות לאכילתו מלבד הדין שנאכל רק בירושלים, אף שגזרה תורה שאין להוציא הבשר מן הבית או מן החבורה, והבית הוא כמחיצה, כיון שקיבלו חז"ל שלא אסרה תורה אלא בעקירה והנחה, וכל שלא הניח מותר להוציא ולהחזיר, מנין לנו לפסול הבשר שיצא מן הבית או מן החבורה.

ב. אינו חייב עד שיניח

במנחת חינוך (מצוה ט"ו אות ו) נסתפק האם העקירה וההנחה צריכים להיות ממקום ד' ועל מקום ד' כמו הוצאת שבת, וכתב שלכאורה הדבר תלוי בניאור הטעם שבשבת צריכין ד' על ד', שאם זה משום שצריך להיות דומה למשכן, י"ל שהוא רק לענין שבת, אבל לענין קרבן פסח לא, אבל אם הטעם הוא משום ש'אל יצא' משמע ממקום החפץ, ואין מקום חשוב פחות מד' טפחים, א"כ יש לומר שגם לענין קרבן פסח צריך ד' על ד'.

ג. אבר שיצא מקצתו

כתב בחידושי הגרי"ז (זבחים קד): שבאבר שיצא אין אומרים